

Wiek XIX. Rocznik Towarzystwa Literackiego im. A. Mickiewicza, Rok III (XLV) 2010

DOI: 10.18318/WIEKXIX.2010.24

KRONIKA TOWARZYSTWA LITERACKIEGO IM. ADAMA MICKIEWICZA

**JADWIGA RUŻYŁO-STASIAKOWA
(1908-1989)**

Urodziła się 9 listopada 1908 roku w Kościaszynie w województwie lwowskim, jako najstarsze z czworga dzieci Michała Rużyłły i Julii z Wyspiańskich. Podczas pierwszej wojny światowej wraz z matką i rodzeństwem została ewakuowana do Czech. W tym czasie ojciec – w armii austriackiej, brał udział w działaniach wojennych. Z wygnania w 1916 roku wrócili do Polski. Najpierw do Maluszyna k. Włoszczowej, Chęcín, potem do Radomia. W marcu 1919 roku osiedli w Warszawie, gdzie ojciec, chorąży żandarmerii, dostał przydział do Archiwum Wojskowego w Fortcie Legionów przy ulicy Zakroczymskiej.

Nauki początkowe pobierała w szkole czeskiej, a w domu guwernantka uczyła Wisię i rodzeństwo nie tylko języka ojczystego, ale także angielskiego. Klasy I i II gimnazjum skończyła w Gimnazjum Filologicznym w Radomiu. Od klasy III do VI uczęszczała w Warszawie do prywatnego Gimnazjum Arndtowej na Pradze i do szkoły muzycznej. Następnie przeniosła się do Gimnazjum Państwowego im. Juliusza Słowackiego, które ukończyła w 1926 roku.

W roku akademickim 1926/1927 podjęła studia na Wydziale Humanistycznym Uniwersytetu Warszawskiego. Dyplom magistra filologii w zakresie filologii polskiej uzyskała 28 czerwca 1935 roku. Pracę magisterską *Kobieta i kwestia kobieca w twórczości Elizy Orzeszkowej* napisała pod kierunkiem prof. Józefa Ujejskiego. W latach studenckich angażowała się w lewicowy ruch młodzieżowy. Pracowała społecznie w studenckich kołach naukowych pod egidą Związku Niezależnej Młodzieży Socjalistycznej i jej grupy „Życie”. W latach 1930-1936 działała we władzach Koła Polonistów Studentów UW. Podczas Kongresu Kół Naukowych w Warszawie wszystkich polskich uczelni wyższych głosowała przeciwko *numerus clausus*, za co została wykluczona z obrad.

W czasie studiów ukończyła półroczny kurs bibliotekarski i dodatkowo wysłuchała wykładów i odrobiła ćwiczenia obowiązujące na Studium Pedagogicznym UW.

W latach 1929-1931 pracowała w Bibliotece Ordynacji Zamoyskiej, następnie w Instytucie Oświaty i Kultury im. Staszica na stanowisku bibliotekarki¹. W roku szkolnym 1931/1932 podjęła pracę nauczycielki w średniej Szkole Handlowej w Błoniu. Z powodu likwidacji szkoły przyjęła w 1933 roku posadę maszynistki w Kancelarii Departamentu Karnego Ministerstwa Sprawiedliwości. W 1934 roku została kierowniczką Biura Komisji do Badań Kryminalno-Biologicznych. W Ministerstwie pracowała do września 1939 roku.

¹ J. Durko, [biogr.] *Instytut Pamięci Narodowej 1944-1950*, „Rocznik Warszawski” XXXIV, s. 212.

Lata wojny i okupacji niemieckiej spędziła w Warszawie. Po klęsce wrześniowej podjęła pracę w Komitecie Samopomocy Społecznej na Saskiej Kępie, prowadząc punkt opieki nad dziećmi. Później w Radzie Głównej Opiekuńczej (RGO), w sekcji higieniczno-sanitarnej, głównie w dziale opieki nad więźniami. Dzięki przedsiębiorczości jej męża, który zorganizował punkt „Społem”, od listopada 1939 roku pracowała w sklepie spożywczym. Jednocześnie zaangażowała się w działalność konspiracyjną. W połowie 1942 roku została zaprzysiężona jako szyfrantka Biura Prezydialnego Delegatury Rządu Londyńskiego, pseud. „Krystyna”, z przydziałem do obsługi stacji radiowych, utrzymujących łączność kraju z Londynem. Obowiązki szyfrantki pełniła do końca 1944 roku, z przerwą na czas Powstania Warszawskiego.

Wybuch Powstania zastał ją u teściów brata przy ul. Mianowskiego 15. Ten blok otoczony ulicami Wawelską 60, Pługa 2 i Uniwersytecką 1, okazał się najdłuższym walczącym (prawie jedenaście dni) miejscem oporu powstańców na Ochocie, nazwany później „Redutą Wawelską”. Jadwiga pracowała w punkcie sanitarnym i brała udział w walkach obronnych. Była świadkiem morderstw na ludności cywilnej, gwałtów i rabunków w „Reducie Wawelskiej”, w Klinice Położniczej Szpitala Dzieciątka Jezus przy ul. Nowogrodzkiej 75 i na terenie Szpitala Dzieciątka Jezus, dokonywanych głównie przez nacjonalistów ukraińskich z pułku brygady SS RONA². Po wojnie wstrząsającą relację przekazała do Instytutu Pamięci Narodowej³.

Z terenu Szpitala Dzieciątka Jezus została ewakuowana 23 sierpnia 1944 roku wraz z chorymi i personelem na Dworzec Zachodni. W trakcie wywózki do obozu w Pruszkowie uciekła z transportu. Zamieszkała w Podkowie Leśnej i dalej działała w konspiracji.

W styczniu 1945 roku powróciła do Warszawy i do pracy w Spółdzielni „Saska Kępa”. Po powrocie z Niemiec męża, w maju tego roku zwolniła się ze „Społem”.

Była dwukrotnie zamężna. W kwietniu 1939 roku wyszła za mąż za Stefana Pawłowskiego⁴. Po rozwodzie w roku 1962 zawarła związek małżeński z Władysławem Stasiakiem⁵.

² SS-Sturmbrigade RONA – *Russkaja Oswoboditielnaja Narodnaja Armia*; dowódca płk Bronisław Kamiński.

³ Zeznanie Jadwigi Pawłowskiej. Protokół z dnia 12 XII 1947; Zob. J. Rużyło-Stasiakowa, *Relacja o losach ludności w rejonie ulicy Wawelskiej „Reduta Wawelska”*, „Miesięcznik Literacki” 1973, nr 6, s. 83-90.

⁴ Stefan Pawłowski, późniejszy Dyrektor Biura Prezydialnego Delegatury Rządu Londyńskiego.

⁵ Władysław Klemens Stasiak, autor książki *W locie szumią spadochrony*, Warszawa 1991. Uczestnik desantu pod Arnhem w 1944 roku.

W marcu 1946 roku rozpoczęła pracę na stanowisku kierownika sekcji badań psycho-społecznych w Instytucie Pamięci Narodowej przy Prezydium Rady Ministrów (później Instytut Historii Najnowszej). Mgr Rużyło-Pawłowska pracowała tam początkowo jako urzędnik kontraktowy, potem mianowano ją prowizorycznie radcą ministerialnym, a od 1 stycznia 1949 roku adiunktem.

Została mianowana przez Ministra Oświaty 1 listopada 1949 roku na stanowisko radcy, p.o. naczelnika wydziału w Zarządzie Centralnym Ministerstwa Oświaty (Podsekretariat Stanu do Spraw Szkolnictwa Wyższego).

Od 22 lipca 1950 do 1 stycznia 1952 roku pracowała w Ministerstwie Szkolnictwa Wyższego na stanowisku naczelnika Wydziału Studiów Humanistycznych w Departamencie Studiów Uniwersyteckich. W rękopiśmiennym *Notatniku* pozostawiła wspomnienie z tego okresu, dotyczące sposobu reorganizacji dawnych wydziałów humanistycznych:

Pamiętam jak w 1950 roku miotalam się przeciwko utworzeniu kierunku studiów dziennikarskich. Szukałam wsparcia u ówczesnego doradcy Ministerstwa Szkolnictwa Wyższ., wówczas już profesora Kazika Budzyka i u Stefana Żółkiewskiego. Z wypiekami na twarzy pytałam organizatora tych studiów z ramienia KC PZPR Jerzego Kowalewskiego: „Co będzie podstawowym przedmiotem studiów?”. Słyszałam odpowiedź: „marksizm-leninizm”. Był to pomysł Wydziału Propagandy KC, a obecny profesor ekonomii J. Litwin i red. Jerzy Kowalewski [...] byli organizatorami. Oczywiście Senatowi czy żadnej radzie wydziału na Uniwersytecie o to nie pytano! W Ministerstwie też nikt nie analizował tej decyzji. [...]. Wczoraj [6 IX 1963 podczas otwarcia VIII Międzynarodowego Kursu dla Sławistów, organizowanego przez UW] na wykładzie prof. Turskiego usłyszałam, że po kilku latach istnienia dziennikarki Uniwersytet doszedł do wniosku, że to nie może być normalny wydział, bo „nie ma podstawowego przedmiotu studiów”! Teraz jest tylko studium dziennikarskie przy Uniwersytecie, tj. to, co ja od razu proponowałam. Ale ile ludzi się pomarnowało, ile młodzieży zawiedziono, kiedy się okazało, że nie mogą robić magisteriów!

Została przeniesiona na własną prośbę 1 stycznia 1952 roku do Instytutu Badań Literackich Polskiej Akademii Nauk, gdzie na mocy ustawy z 1951 roku o Szkolnictwie Wyższym i Pracownikach Nauki została pracownikiem naukowym w stopniu adiunkta. Pozostając na tym stanowisku do 1 grudnia 1960 roku, wykonywała prace naukowe i naukowo-organizacyjne w ramach zadań IBL i zlecane przez PAN.

W wyniku uchwały Sekretariatu Naukowego Prezydium PAN w 1953 roku została sekretarzem naukowym Sesji Polskiego Odrodzenia PAN i organizatorem inicjatyw naukowych, jakie wchodziły do ogólnokrajowego planu Obchodu Roku Odrodzenia. Organizowała konferencje, uczestniczyła w przygotowaniu i opracowaniu do druku materiałów sesji naukowych PAN, brała też udział w pracach jako członek Komitetu Redakcyjnego.

W marcu 1954 roku Sekretariat Naukowy Prezydium PAN powołał ją w skład Komisji Naukowej PAN Obchodu Roku Mickiewicza w charakterze sekretarza naukowego. Równocześnie została powołana przez Ministra Kultury i Sztuki do Egzekutywy Roku Mickiewiczowskiego. Oprócz organizowania sesji i konferencji naukowych, inicjowała powstanie wydawnictw, jak np. serii „Z prac dyskusyjnych Komisji Naukowej Obchodu Roku Mickiewiczowskiego” oraz współuczestniczyła w redakcji naukowej publikacji. Pełniła funkcję sekretarza Redakcji serii „Biblioteka Historyczna Roku Mickiewicza”. Ostatniej pozycji w tej serii, opublikowanej w podserii: „Źródła do dziejów polskich walk narodowo-wyzwoleńczych: „La Tribune des Peuples”, poświęciła Rużyło-Stasiakowa sporo miejsca w *Notatniku*, a także w swoim ostatnim artykule opublikowanym w 1987 roku⁶. Zajmując się poszukiwaniami reliktyw tego pisma po bibliotekach europejskich, odsłoniła kulisy pozyskania przez Ossolineum we Wrocławiu kompletu „Trybuny”, będącego własnością dawnego Ossolineum we Lwowie. W uzupełnieniu artykułu prof. Władysława Floryana o „Trybunie Ludów”, który ukazał się na łamach „Pamiętnika Literackiego” (1963, z. 2), zapisała w *Notatniku*:

Pisze on tam, że ZSRR przekazało Ossolineum komplet „Trybuny”. Nie pisze, że był to komplet dawnego Ossolineum we Lwowie i nie podaje jak ten komplet przekazano. Wiadomo było, że nie ma sensu nawet zabieganie o mikrofilm ze Lwowa. Głuche milczenie było odpowiedzią na wszystkie listy do Lwowa w tej sprawie. Jak więc zwrócono ten komplet „Trybuny”? Otóż było to tak: Ówczesny prezes Akademii prof. Jan Dembowski bawił w ZSRR. Był zdaje się m. in. w Kijowie, gdzie mu wręczono prezenty jako gościowi Ukrainy, co było wówczas w obyczaju. Wśród prezentów była paczka, z którą biolog prof. Dembowski nie wiedział, co zrobić. Po przywiezieniu jej do Polski, leżała dłuższy czas w szafie w Sekretariacie, pięknie, uroczyście zapakowana. W końcu odpakowano tę paczkę i wtedy przekonano się, że to jest ossoliński komplet „Trybuny”. [...] pamiętam, że z Sekretariatu zapytywano, co z tym zrobić, i że w imieniu prof. Wyki radziłam przesłać do Wrocławia. W taki oto sposób znalazł się w kraju jeden z dwóch istniejących prawie kompletów numerów „Trybuny”.

W roku 1957 uchwałą Rady Naukowej Instytutu Badań Literackich PAN powierzono jej stanowisko sekretarza naukowo-organizacyjnego Instytutu. Funkcję tę pełniła przez pięć lat: na etacie adiunkta do końca 1960 roku, wykonując jednocześnie zadania związane z działalnością Biblioteki Instytutu, a od 1 grudnia 1960 do 1 sierpnia 1962 roku na etacie kustosza Biblioteki IBL.

⁶ J. Rużyło-Stasiakowa, *Jeszcze jedna publikacja*, „Tygodnik Powszechny” 1987, nr 9, s. 5.

W roku 1958 Rada Naukowa Instytutu podjęła decyzję o rozpoczęciu prac nad wydaniem krytycznym dzieł Mickiewicza w ramach planu naukowego IBL. Opiekę organizacyjną nad przedsięwzięciem oraz stanowisko sekretarza Komitetu Redakcyjnego powierzono mgr Rużyło-Pawłowskiej. Wykonywała swoje zadania do kwietnia 1967 roku, kiedy to zwołała ostatnie zebranie, przekazując obowiązki sekretarza Januszowi Odrowąż-Pieniążkowi. Rezygnację z tego stanowiska prawie pół roku wcześniej złożyła na ręce przewodniczącego Rady Naukowej IBL PAN prof. Stefana Żółkiewskiego, ponieważ nie widziała możliwości pogodzenia obowiązków sekretarza z pracą kierownika Biblioteki IBL PAN.

W 1960 roku przebywała w École Pratique des Hautes Études w Paryżu na trzymiesięcznym stypendium, które otrzymała za pośrednictwem PAN. Ten okres poświęciła badaniom problematyki czasopism emigracyjnych z lat 1939-1940 i poezji powstania listopadowego.

Niezwykle energiczna, aktywna zawodowo i społecznie, od 1961 roku stopniowo zaczęła rezygnować z wielu obowiązków sekretarza naukowego Instytutu, a rozpoczęła przygotowania do zorganizowania w Bibliotece IBL działu Gabinet Filologiczny.

Z dniem 1 sierpnia 1962 roku decyzją Sekretarza Wydziału I Polskiej Akademii Nauk Rużyło-Stasiakowa została powołana na stanowisko kierownika Biblioteki IBL. Dodatkowo uchwałą Sekretariatu Naukowego Wydziału I PAN z dnia 6 lutego 1963 roku wybrano ją na członka Komitetu Nauk o Literaturze PAN.

W 1963 roku zdała przed Komisją Egzaminacyjną dla Bibliotekarzy Dyplomowanych PAN Egzamin Bibliotekarski dla Kandydatów na Stanowiska Bibliotekarzy Dyplomowanych i od 1 lipca 1964 roku została kustoszem dyplomowanym.

Kierowanie powstałą w 1949 roku Biblioteką Instytutu Badań Literackich traktowała jako zaszczyt i zobowiązanie do kultywowania tradycji, którą przekazały tej placówce dwa cenne zespoły: księgozbiór znanego bibliofila warszawskiego Jana Michalskiego (1876-1950) przejęty na prawach Fundacji im. Jadwigi i Jana Michalskich oraz zbiór Gabriela Korbuta (1862-1936) pod nazwą Gabinet Filologiczny jego imienia, będący własnością Warszawskiego Towarzystwa Naukowego⁷. Jak podkreślała, „[...] bogate zasoby publikacji z końca XVIII, XIX i początku XX wieku znajdujące się w przejętych zespołach czynią z Biblioteki IBL jedyną w swoim rodzaju warsztat badawczy historyka literatury polskiej”⁸.

⁷ J. Rużyło-Stasiakowa, *Biblioteka Instytutu Badań Literackich*, „Rocznik Biblioteki Narodowej”, s. 3.

⁸ Tamże, s. 4.

Zasługą Rużyło-Stasiakowej jest to, że skoncentrowała magazynowo zbiór Korbutianum i ulokowała w jednym pomieszczeniu książki, które przeszły przez ręce wielkiego historyka i bibliografa literatury polskiej⁹.

Oprócz warsztatu pracy niezbędnego dla historyka literatury polskiej „[...] Biblioteka IBL, spełniając swój statutowy obowiązek wobec planu badań Instytutu, jednocześnie buduje nowoczesny warsztat dla całej polonistyki”¹⁰. Zgodnie z tym głównym celem, oprócz zakupów czasopism krajowych i zagranicznych, zaczęto na zlecenie kierowniczki Biblioteki uzupełniać braki w polskich tytułach poprzez zakupy antykwaryczne. W tym celu przeglądano katalogi czasopism pod kątem brakujących numerów i sporządzano wykazy braków¹¹. Do uzupełniania brakujących stron w drukach i brakujących numerów czasopism zaczęto też wykorzystywać *novum* w owym czasie – reprografię.

Jadwiga Rużyło-Stasiakowa, przywiązując wielką wagę do gromadzenia zbiorów specjalnych, apelowała na łamach prasy do twórców i krytyków polskiej literatury, aby przekazywali Bibliotece w darze fotografie i inne dokumenty autobiograficzne, co umożliwi kontynuację gromadzenia zbiorów ikonograficznych.

Poleciała zbieranie druków z drugiego obiegu (pisma ulotne i numery czasopism nielegalnie ukazujące się w kraju, niekoniecznie związane z tematyką IBL), podczas kiedy ówczesny dyrektor Biblioteki Narodowej zakazał ich gromadzenia¹².

Dbiała, aby personel podnosił kwalifikacje. Delegowała koleżanki bibliotekarki na konferencje i praktyki do Biblioteki Narodowej. Oczekiwała, aby pisano artykuły, podejmowano prace edytorskie, aby tym samym wzrósł prestiż Biblioteki. Była odważna i bardzo ambitna, otwarta na sprawy społeczne i ludzką niedolę. Doceniała ludzi zaangażowanych w pracę zawodową. Na emeryturę przeszła 31 października 1969 roku.

Jadwiga Rużyło-Stasiakowa przepracowała osiemnaście lat w Instytucie Badań Literackich PAN. W ramach Akademii prowadziła wielkie akcje organizacyjno-naukowe: Sesję Odrodzenia i Komisję Naukową Roku Mickiewicza (stulecie śmierci) i nie będzie przesadą, jeśli stwierdzimy, że brała żywy udział we wszystkich większych przedsięwzięciach naukowych i organizacyjnych IBL i Polskiej Akademii Nauk na przestrzeni lat 1952-1969, i że dzięki jej ambicji, uporowi, systematycznemu, zorganizowanemu wysiłkowi i nieustannej trosce dochodziły one do skutku.

⁹ Z *Notatnika* J. Rużyło-Stasiakowej. Zapis z 28 VII 1969.

¹⁰ J. Rużyło-Stasiakowa, *Biblioteka...*, s. 6.

¹¹ Z relacji ustnej Haliny Masłowskiej, kwiecień 2008.

¹² Z relacji ustnej Zofii Dernałowicz, styczeń 2008.

Za zasługi położone przy przygotowaniu Wydania Narodowego dzieł Adama Mickiewicza została w roku 1956 odznaczona Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski. W 1960 roku otrzymała Złotą Odznakę Towarzystwa Wiedzy Powszechnej.

Należała do następujących gremiów: Związek Nauczycielstwa Polskiego (od 1946); Towarzystwo Literackie im. Adama Mickiewicza (członek Zarządu Głównego od 1956 roku); członek Prezydium Zarządu miejskiego (m. Warszawy); Sekcja Literatury przy Zarządzie Stołecznym i Wojewódzkim Towarzystwa Wiedzy Powszechnej (od 1956 roku członek Prezydium), delegatka na III Krajowy Zjazd TWP; członek Zarządu Głównego Towarzystwa Przyjaciół Książki.

Bibliografia publikacji Rużyło-Stasiakowej wykazuje 112 pozycji, które ukazały się drukiem w latach 1945-1987. Są to głównie artykuły informacyjno-naukowe i sprawozdania z sesji i konferencji, które dokumentują działalność naukową PAN i IBL PAN w latach 1952-1987. Od 1966 roku publikowała także artykuły związane z Biblioteką IBL i z problemami informacji naukowej w zakresie wiedzy o literaturze. W jej dorobku są również artykuły biograficzne, opublikowane referaty, które wygłaszała na zebraniach naukowych IBL PAN i Komitetu Nauki o Literaturze, prace edytorskie, recenzje. Współpracowała między innymi z „Polskim Słownikiem Biograficznym” i z czasopismami: „Nauka Polska”, „Życie Szkoły Wyższej”, „Pamiętnik Literacki”, „Przegląd Humanistyczny” i „Polonistyka”.

Na szczególne podkreślenie zasługuje długoletnia praca Jadwigi Rużyło-Stasiakowej jako redaktora, a przede wszystkim sekretarza komitetów redakcyjnych takich monumentalnych wydawnictw, jak „Odrodzenie w Polsce” (7 tomów, PIW, 1955-1962) i wydanie krytyczne dzieł Mickiewicza pod wspólnym tytułem: „Słownik języka Adama Mickiewicza” (11 tomów, Ossolineum 1962-1983).

W latach 1957-1959 była redaktorem naukowym serii PAN „Z Prac Komisji Naukowej Obchodu Roku Mickiewiczowskiego”. Zredagowała referaty przygotowane przez uczonych zagranicznych, a wygłaszane w czasie Mickiewiczowskiej Międzynarodowej Sesji PAN w 1956 roku, lub na prelekcjach w polskich uniwersytetach, które opublikowała w tomie *Mickiewicz Adam 1855-1955*. Pełniła też funkcję sekretarza naukowego Redakcji serii PAN „Biblioteka Historyczna Roku Mickiewicza”, wydawanej w latach 1956-1963. Wielkim osiągnięciem Jadwigi Rużyło-Stasiakowej było wydanie twórczości zapomnianego poety Stefana Borsukiewicza, który zginął w 1942 roku, skacząc ze spadochronem¹³.

¹³ S. Borsukiewicz, *Kontrasty*, oprac., posł. J. Rużyło-Stasiakowa, wstęp J. Rogoziński, Warszawa 1981 (Red.).

Pozostawiła w rękopisie *Notatnik* prowadzony z przerwami od 23 grudnia 1956 do 23 lipca 1978 roku. W ośmiu brulionach utrzymała swoje przemyślenia, rozważania o pracy zawodowej, wspomnienia dotyczące życia osobistego i działalności konspiracyjnej, przekazała i naświetliła fakty.

Jadwiga Rużyło-Stasiakowa zmarła 27 listopada 1989 roku, przeżywszy 81 lat. Została pochowana w grobie rodzinnym na Cmentarzu Powązkowskim Wojskowym.

W nekrologu zamieszczonym na łamach „*Życia Warszawy*”¹⁴ żegnający ją przyjaciele z Biblioteki i Instytutu Badań Literackich podkreślili, że „Jej talent organizacyjny i inicjatorski, a także umiejętności dostrzegania ludzkich zdolności zaowocowały dla dobra Biblioteki. Wierna w przyjaźni zawsze była obecna w życiu swoich przyjaciół”.

Bibliografia

1. Akta Jadwigi Rużyłówny w Archiwum Uniwersytetu Warszawskiego: Sygn. RP 22.065; Sygn. W Hum/KEM 562 22.065.
 2. *Kronika Instytutu Badań Literackich PAN*, cz. 1: *Październik 1947 – grudzień 1977*, red. J. Czachowska, „*Biuletyn Polonistyczny*” 1988, R. 31, z. 1/2.
 3. Materiały biograficzne: świadectwo szkolne, masz. życiorysu z lat 1949, 1963, 1966 i *Notatnik* w posiadaniu brata Edwarda Rużyły.
- Uwaga:** w archiwach Ministerstwa Szkolnictwa Wyższego i IBL PAN brak akt osobowych Jadwigi Rużyło-Stasiakowej.

Halina Dusińska

¹⁴ „*Życie Warszawy*” 1989, nr 281 z dn. 4 XII, s. 6.